

Stanowisko

Forum Uczelni Niepublicznych

z dnia 19 maja 2026 r.

w przedmiocie poparcia inicjatywy „3% dla nauki, 100% dla Polski”

Forum Uczelni Niepublicznych (FUN), działające w ramach Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, wyraża pełne poparcie dla inicjatywy „3% dla nauki, 100% dla Polski” i z wdzięcznością przyjmuje możliwość przedstawienia perspektywy uczelni niepublicznych w tym ważnym dialogu na rzecz przyszłości polskiej nauki i szkolnictwa wyższego.

Forum Uczelni Niepublicznych zrzesza uczelnie prywatne reprezentujące zróżnicowaną ofertę dydaktyczną od uczelni technicznych i medycznych, przez artystyczne, prawnicze, aż po uczelnie o profilu regionalnym. Łącznie kształcimy blisko **jedną trzecią wszystkich studentów w Polsce**. To zobowiązuje nas do aktywnego uczestnictwa w debacie o finansowaniu systemu szkolnictwa wyższego i do wyraźnego artykułowania problemów, które dotyczą studentów i społeczności akademickich uczelni niepublicznych.

I. Specyfika sytuacji studentów uczelni niepublicznych

W pełni popieramy tezy przedstawione w głównym stanowisku PSRP dotyczące niewystarczającego finansowania szkolnictwa wyższego i jego bezpośrednich konsekwencji dla codziennego życia studentów. Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na specyficzne uwarunkowania, które dotyczą studentów uczelni niepublicznych.

Studenci uczelni niepublicznych ponoszą pełne koszty kształcenia z własnych środków. Czesne stanowi znaczące obciążenie budżetu domowego, co sprawia, że większość z nich zmuszona jest równolegle podejmować pracę zarobkową. Powstaje w ten sposób **błędne koło wykluczenia finansowego**: dochód z pracy, który ma pokrywać koszty studiów, dyskwalifikuje studenta z ubiegania się o świadczenia pomocowe stypendium socjalne czy inne formy wsparcia materialnego. W efekcie student ponosi podwójny ciężar: płaci za kształcenie i traci prawo do wsparcia, które mogłoby pomniejszyć te wydatki.

Studenci mimo to świadomie decydują się na studia w uczelniach niepublicznych z kilku kluczowych powodów. Po pierwsze, uczelnie prywatne często dysponują **większą elastycznością rekrutacyjną** nie obowiązują w nich tak rygorystyczne limity miejsc jak na uczelniach publicznych. Po drugie, w wielu regionach Polski są to **jedyne dostępne ośrodki akademickie** oferujące konkretne kierunki, zapewniając dostęp do wyższego wykształcenia osobom, które nie mogą lub nie chcą relocalizować się do dużych miast. Po trzecie, powszechna oferta **studiów niestacjonarnych (weekendowych)** pozwala na godzenie pracy z nauką co dla wielu studentów jest warunkiem koniecznym kontynuowania edukacji na poziomie wyższym.

Apelujemy zatem o objęcie reformą systemu pomocy materialnej dla studentów również tej grupy, m.in. poprzez zmianę kryteriów dochodowych.

II. Kryzys finansowania działalności naukowej w uczelniach niepublicznych

Jedną z najistotniejszych, a wciąż niedostatecznie eksponowanych konsekwencji obecnego modelu finansowania jest **niemalże zupełnie wykluczenie sektora niepublicznego z systemu finansowania badań naukowych**. Uczelnie niepubliczne, z uwagi na swój charakter prawny i mniejszą rozpoznawalność instytucjonalną, napotykają istotne bariery w ubieganiu się o granty badawcze. Procedury konkursowe, progi formalne oraz wymagana historia publikacyjna są skrojone pod duże uczelnie publiczne z wieloletnim dorobkiem naukowym. W konsekwencji zdecydowana większość uczelni prywatnych nie jest w stanie **w ogóle wejść na rynek badań finansowanych ze środków publicznych**.

Brak finansowania nauki przekłada się bezpośrednio na jakość życia studenckiego. Koła naukowe, inkubatory przedsiębiorczości, projekty badawcze angażujące studentów wszystkie te formy aktywności są na uczelniach niepublicznych skrajnie niedofinansowane. Małe uczelnie, stanowiące zdecydowaną większość sektora prywatnego, nie posiadają zasobów, by samodzielnie pokryć koszty działalności naukowej ze środków własnych. Studenci tych uczelni pozbawieni są tym samym szansy na **rozwój kompetencji badawczych**, współpracę z naukowcami i uczestnictwo w projektach, które powinny być naturalnym elementem edukacji akademickiej.

Postulujemy stworzenie oddzielnej ścieżki finansowania działalności naukowej dedykowanej uczelniom niepublicznym lub znaczące uproszczenie procedur grantowych dla mniejszych instytucji akademickich. Nauka nie powinna być przywilejem uczelni o ugruntowanej renomie powinna być standardem całego systemu szkolnictwa wyższego, niezależnie od formy własności.

III. Wspólny mianownik inwestycja w studentów to inwestycja w Polskę

Sektor uczelni niepublicznych od dekad uzupełnia i wzmacnia system szkolnictwa wyższego w Polsce, docierając do grup i regionów, które inaczej pozostałyby poza zasięgiem edukacji akademickiej. Nie możemy jednak skutecznie realizować tej misji w warunkach chronicznego niedofinansowania zarówno naszych studentów, jak i prowadzonej przez nas nauki.

Apelujemy wspólnie z PSRP o potraktowanie wydatków na naukę i szkolnictwo wyższe jako **strategicznej inwestycji państwa** inwestycji, która powinna obejmować również sektor niepubliczny. Inicjatywa „3% dla nauki, 100% dla Polski” to kierunek, który popieramy bez zastrzeżeń, widzimy w niej szansę na systemową poprawę warunków kształcenia i badań w całej polskiej przestrzeni akademickiej.

*W imieniu Forum Uczelni Niepublicznych
działającego przy Parlamencie Studentów Rzeczypospolitej Polskiej*

.....
Katarzyna Placzek
Przewodnicząca Forum Uczelni Niepublicznych